

Gimnazija Ledina
Rok Škufca, prof. mat.

EKODAN (DAN ODPRTIH VRAT) NA GIMNAZIJI LEDINA

POVZETEK

V referatu bom opisal izvedbo dneva odprtih vrat na Gimnaziji Ledina. V ekoodboru naše šole smo ga zasnovali kot ekodan. Skupni integrirani cilj za vse sodelujoče je bil razvijati ekološko zavest. Posamezna strokovna področja so svoje delne cilje uresničevala na različne načine. Na šoli so potekale različne delavnice, debate, predavanja, ogledi filmov in njihova evalvacija, eksperimentalno delo, delo s sodobno digitalno tehnologijo... Dijaki so predavanja oz. delavnice izbrali po interesnih opredelitvah znotraj letnika. Delavnice so bile za posamezne letnike premišljeno izbrane, tako da so pokrile del kurikula. Priložnosti, ki smo jih pri projektu izkoristili, so predvsem povezovanje šole z lokalno skupnostjo, popularizacija različnih poklicev, motiviranost dijakov za učenje, navezovanje in ohranjanje stikov z drugimi ustanovami ter osmišljanje učenja. Glavna ovira je bila sama organizacija tako velikega dogodka, saj se ga je udeležilo okoli 800 dijakov in dodatnih 200 gostov. Paziti smo morali predvsem na komunikacijo med glavnimi organizatorji ekodneva.

KLJUČNE BESEDE:

Dan odprtih vrat, ekodan, ekološka zavest.

KAZALO

1 UTEMELJITEV PROJEKTA.....	3
2 POTEK EKODNEVA	3
3 DELAVNICE IN PREDAVANJA	4
4 SEZNAM DELAVNIC IN PREDAVANJ	5
5 NAMEN EKODNEVA	7
6 UMEŠČENOST PROJEKTA.....	7
7 OVIRE, NA KATERE SMO NALETALI PRI IZVEDBI PROJEKTA	8
8 PRIHODNJI KORAKI	8
9 LITERATURA.....	9

1 UTEMELJITEV PROJEKTA

Na Gimnaziji Ledina že vrsto let poleg informativnih dni, ki so februarja in kjer lahko bodoči dijaki spoznajo delo in življenje na naši šoli, organiziramo tudi dan odprtih vrat, ki je namenjen staršem dijakov, bodočim gimnazijcem in širši lokalni skupnosti, da spoznajo delo ter življenje naše šole. Predstavimo jim različne projekte, ki potekajo na naši šoli, pouk, obšolske dejavnosti ipd. Zadnjih nekaj let pa smo se v ekoodboru Gimnazije Ledina odločili, da bomo ta dan izkoristili in hkrati z dnevom odprtih vrat organizirali tudi ekodan, ki je največji dogodek v okviru ekošole na Gimnaziji Ledina in vsako leto poveže vse učitelje, dijake, njihove starše ter lokalno skupnost. Vabila vsako leto pošljemo v bližnji vrtec, dom starostnikov in na bližnji osnovni šoli. Dogodek oglašujemo tudi na internetni strani naše šole. V šolskem letu 2014/15 smo se v ekoodboru skupaj z ravnateljem naše šole odločili, da bo dan odprtih vrat potekal v petek, 24. 10. 2014. Datum se nam je zdel primeren, saj je eden od glavnih namenov tega dneva tudi predstavitev pouka in dela na Gimnaziji Ledina osmošolcem ter devetošolcem, zainteresiranim za vpis na našo šolo. Zato je smiselno imeti ekodan pred informativnimi dnevi, ki so februarja, in ne novembra, decembra ali januarja, ko imajo dijaki veliko drugih zadržitev. V skladu s tem smo pred leti sklenili, da bo dan odprtih vrat na naši šoli potekal zadnji šolski dan pred jesenskimi počitnicami.

2 POTEK EKODNEVA

V šolskem letu 2014/15 smo si ekodan v ekoodboru zamislili kot preplet prikaza rednega pouka in delavnic na temo varstva okolja, ekologije v širšem pomenu besede, predstavitev novih dosežkov v znanosti ipd. Z vsemi dejavnostmi smo med udeleženci ekodneva širili ekološko zavest.

Osnovna zgradba ekodneva je bila razdeljena na tri vsebinske sklope. V prvem delu, ki je trajal prve štiri učne ure, je na šoli potekal pouk po rednem urniku z odprtimi vrati z vključitvijo ekoloških tem v okviru zmožnosti predmeta. Učitelji so naslov obravnavane učne teme posredovali članu ekoodbora, ki je gradivo zbral v razpredelnici. Vsi udeleženci ekodneva so bili obveščeni o vsebinah učnih ur, učilnici in učitelju, ki je temo vodil, v zloženkah, ki so jih dobili ob prihodu v šolo, na internetni strani ter v vabilih, ki smo jih poslali v bližnje ustanove.

Peto in šesto uro so na šoli potekale različne delavnice ter predavanja, ki so jih večinoma vodili vabljeni predavatelji, učitelji pa so bili udeleženi na delavnicah oz. predavanjih le kot nadzorni učitelji. Nekateri pa so tudi sami organizirali delavnice na šoli ali pa so dijake odpeljali v različne ustanove v Ljubljani. Več o delavnicah, predavanjih in obiskih ustanov ter o njihovi organizaciji bom napisal v naslednjem poglavju.

Sedmo šolsko uro je v veliki telovadnici naše šole potekala tradicionalna tekma v odbojki med nekaterimi dijaki in učitelji Gimnazije Ledina.

3 DELAVNICE IN PREDAVANJA

Največ časa je članom ekoodbora vzela organizacija delavnic, ki so jih večinoma vodili zunanji predavatelji ter so potekale peto in šesto učno uro.

Spomladi 2014 smo ekokoordinatorji s pomočjo možganske nevihte naredili seznam možnih gostujočih predavateljev in organizacij za ekodan. Vsak izmed štirih ekokoordinatorjev je bil zadolžen za kontaktiranje določenega števila imen s seznama. Po potrditvi izvajalcev smo naredili nabor možnih delavnic oz. predavanj za določen letnik glede na učno vsebino gostujočega predavatelja in kurikulum posameznega letnika. Prav tako smo na seznamu določili maksimalno število dijakov za določeno delavnico iz posameznega oddelka. S tem smo dijake enakomerneje razporedili na različne dejavnosti.

V naslednji fazi smo seznam z naborom delavnic posredovali razrednikom. Ti so bili zadolženi, da izpolnijo sezname z imeni vseh dijakov posameznega oddelka v za to predviden prostor, tako da ni bilo preseženo število dovoljenih dijakov pri posamezni dejavnosti. Po poročilu razrednikov z izpolnjevanjem seznamov niso imeli težav, saj smo ekokoordinatorji že predhodno dobro razmislili, kakšen bo interes v posameznih oddelkih.

Za vsak slučaj smo pri vsaki dejavnosti pustili še nekaj prostih mest, da smo lahko izpolnili želje tudi v razredih, kjer je bilo navdušenje nad določenim predavanjem večje od pričakovanega. Nekaj predavanj oz. delavnic pa je ostalo tudi brez interesentov. V tem primeru smo se predavateljem oz. organizacijam zahvalili za ponujeno pomoč.

Želeli smo, da dijaki sodelujejo na dejavnosti, za katero izkazujejo interes.

4 SEZNAM DELAVNIC IN PREDAVANJ

Na šoli so bila izvedena naslednja predavanja z zunanjimi predavatelji:

Zap. št.	Predavatelj	Naslov predavanja	Organizacija predavatelja
1	dr. Tomaž Bratkovič	Pot sinteze novega zdravila	Fakulteta za farmacijo
2	dr. Simon Horvat	Gen za debelost	Biotehniška fakulteta, Kemijski inštitut
3	dr. Marjan Simčič	Hrana, njena kvaliteta in dodatki v hrani	Biotehniška fakulteta
4	dr. Renata Karba	Podnebje nas povezuje	Umanotera – fundacija za trajnostni razvoj
5	dr. Miha Krofel	Predavanje o volkovih	Biotehniška fakulteta
6	Taborniki	Predstavitev projekta: "Obnovimo slovenske gozdove"	Zveza tabornikov Slovenije
7	Katja Stres	Smeti – ogled in refleksija filma "Trashed, No Place for Waste"	Ekologi brez meja
8	Miša Kandus	Pričevanje ozdravljene narkomanke	
9	Mojca Mavec	Čez planke: Bali	

Poleg predavanj z zunanjimi predavatelji so naši učitelji pripravili naslednje delavnice/predavanja:

Zap. št.	Naslov predavanja/delavnice	Nosilni aktiv	Opombe
1	Delavnica plesa	športna vzgoja	delavnica
2	Joga	biologija	delavnica
3	Pilates	psihologija	delavnica
4	Priprava zeliščnih in sadnih skutnih namazov	biologija	delavnica

5	Pevski zbor – vaje	glasba	priprava za nastop v mesecu decembru
6	Živimo skupaj – voda (Unescov projekt)	slovenščina, francoščina	delavnica

Organizirali pa smo tudi obiske različnih ustanov, in sicer:

Zap. št.	Ustanova obiska	Opombe
1	Zgodovinski sprehod po Emoni	
2	Eksperimentalnica in smetiškarije v Hiši eksperimentov	
3	Gasilska brigada Ljubljana	
4	Botanični vrt Ljubljana	
5	SNG Opera in balet Ljubljana	
6	SNG Drama Ljubljana	

V posameznih skupinah na predavanjih oz. delavnicah je bilo od 15 in do največ 55 dijakov.

V vsakem oddelku sta bila najmanj dva nadzorna učitelja, ki sta pregledala prisotnost dijakov.

Dijaki so se po končanem predavanju zahvalili predavateljem, svojo oceno predavanja pa so z nekaj kliki oddali v elektronski anketi, ki so jo morali izpolniti vsi dijaki. Povratnih informacij smo vedno veseli, predvsem zato, da vemo, kaj lahko generacijo dijakov bolj animira, s kakšnimi predavanji je smiselno nadaljevati, katera pa je bolje opustiti.

Po izpeljavi predavanj je bila v šolski jedilnici pripravljena tudi pogostitev za predavatelje, eko-odbor in vodstvo šole. Izmenjali smo si mnenja in predloge ter se z nekaterimi predavatelji dogovorili za nadaljnja sodelovanja.

5 NAMEN EKODNEVA

Skupni integrirani cilj za vse sodelujoče je bil razvijati ekološko zavest. Posamezna strokovna področja so svoje delne cilje uresničevala na različne načine. Iz razpredelnic v prejšnjem poglavju je razvidno, da je večina dijakov obiskala predavanja zunanjih predavateljev (večje število dijakov na vsakem predavanju), nekaj jih je obiskalo delavnice zunanjih predavateljev in učiteljev Gimnazije Ledina, zunanji obiski pa so bili številčno najbolj omejene skupine, saj so odvisne od števila nadzornih učiteljev in od sprejema inštitucije. Glavni cilji, ki smo jih dosegli, so predvsem ozaveščanje širše lokalne skupnosti (osnovnošolci iz okoliških OŠ, starši dijakov, upokojenci bližnjega doma starejših občanov, otroci bližnjega vrtca) o ekoloških temah, popularizacija znanosti (nastanek novih zdravil, gen za debelost, življenje volkov, nutricionistika) in poklicev oz. skupin ljudi, ki se ukvarjajo z ekološkimi problemi (taborniki, Ekologi brez meja, gasilci), spoznavanje različnih ustanov (Umanotera, Kemijski inštitut, Fakulteta za farmacijo, Biotehniška fakulteta, Hiša eksperimentov), ki so povezane z dobrimi ekološkimi praksami na tem področju. Cilja sta bila tudi motivacija za učenje in osmišljanje učenja (sprehod po Emoni, delavnica priprave zeliščnih namazov).

Vsi cilji so bili po rezultatih ankete pri večini dijakov in učiteljev izpolnjeni.

6 UMEŠČENOST PROJEKTA

Strokovna predavanja eksternih predavateljev so bila primarno namenjena maturantom, ki opravljajo maturo iz predvanih področij – tako so nadgradili svoje znanje, predvsem pa videli možnost zaposlitve. Večina delavnic je bila povezanih s kemijo, biologijo in fiziko. Z internimi delavnicami so učitelji nadgradili osvojeno znanje pri pouku in ga osmislil.

Predavanja in delavnice učiteljev so nadgrajevala kurikulum letnika, ki mu je bila dejavnost določena.

7 OVIRE, NA KATERE SMO NALETALI PRI IZVEDBI PROJEKTA

Največja ovira je bila številčnost dijakov in množičnost obiskovalcev. Težave smo imeli predvsem pri komunikaciji z velikim številom eksternih predavateljev, učiteljev organizatorjev in kontaktnimi osebami ustanov obiska.

Težave smo premagali s timskim delom štirih glavnih organizatorjev, s podajanjem natančnih napotkov kolektivu, z rednimi sestanki glavnih organizatorjev, z dobro komunikacijo po elektronski pošti in z elektronsko učilnico, ki je bila namenjena gradivu za ekodan.

Največji zalogaj pri organizaciji je predstavljala komunikacija in koordinacija z velikim številom zunanjih predavateljev, ki so prihajali iz različnih organizacij oz. inštitutov. Zato smo si štirje člani ekoodbora razdelili delo, in sicer je bil eden zadolžen za komunikacijo z razredniki in ostalimi učitelji ter za razdelitev dijakov po razredih, trije pa smo si enakovredno razdelili komunikacijo s predavatelji in pripravo prostorov za predavanja.

V zadnjem trenutku smo morali zaradi bolezni enega od predavateljev nadomestiti z drugim govorcem.

Odzivi pri evalvaciji projekta so bili spodbudni. Naslednjič bomo še bolj krepili obveščenost med glavnimi organizatorji in ostalimi člani kolektiva, saj se je tokrat izkazalo, da je bilo te še premalo.

8 PRIHODNJI KORAKI

Dan odprtih vrat je bil izpeljan kot preplet delavnic, predavanj in obiskov ustanov, kar vsekakor presega klasični pouk, saj je vsebina povezovala različna strokovna področja, s čimer je bilo tudi pridobljeno znanje bolj celovito. Spoznali smo, da ima tak način dela številne druge prednosti, in sicer usmerjenost na življenjsko situacijo, izkustveno učenje, dijaki so glavni nosilci aktivnosti, lažje se upošteva njihove interese, potrebe in sposobnosti, razvija se sodelovalno učenje, kooperativnost ...

Tema je bila obravnavana problemsko in interdisciplinarno, saj je vsak sodelujoči strokovni aktiv na svoj način prispeval k realizaciji skupnega cilja. Tak način dela dijakom omogoča povezavo med različnimi znanji in tudi kasnejši prenos znanja ter izkušenj v druge situacije. Znanje tako ne ostane razbito in raztreseno kot pri klasičnem pouku. Klasični kurikulum ne omogoča vključevanja tako obsežnega projektnega učnega dela v vsakdanji učni proces, zato menimo, da je tak način dela primeren zlasti na dnevih odprtih vrat, informativnih dnevih, strokovnih ekskurzijah in na projektne dnevu ali tednu.

Evalvacija dneva odprtih vrat je pokazala številne prednosti take oblike dela.

9 LITERATURA

Bezjak, J. (2006). Drugačna pot do znanja: projektno učno delo BJ – od ideje do izdelkov.

Ljubljana: Somaru.

Bezjak, J. (2003). Idejni projekti ob tehniških dnevih. Ljubljana: Somaru.